

К О Н С П Е К Т

за държавен изпит по физика
за специалности „Физика”, „Инженерна физика”, „Информационни и
комуникационни системи”

1. КИНЕМАТИКА НА МАТЕРИАЛНА ТОЧКА И НА АБСОЛЮТНО ТВЪРДО ТЯЛО.

Закон за движение, траектория, изминат път. Преместване, скорост и ускорение на материална точка. Тангенциално и нормално ускорение.

2. ПРИНЦИПИ НА КЛАСИЧЕСКАТА ДИНАМИКА.

Първи принцип - проблемът за съществуване на инерциална отправна система. Маса, сила и импулс. Втори принцип и трети принцип на динамиката. Закони за запазване - на импулса, на момента на импулса, на пълната механична енергия.

3. УРАВНЕНИЯ НА ДВИЖЕНИЕ НА МАТЕРИАЛНА ТОЧКА И НА АБСОЛЮТНО ТВЪРДО ТЯЛО.

Общ вид на уравненията на движение на материална точка спрямо инерциални и неинерциални системи и при наличие на връзки. Уравнения на движение на абсолютно твърдо тяло спрямо инерциална отправна система.

4. ТРЕПТЕЛИВИ ДВИЖЕНИЯ.

Уравнения на движение и закон за движение на материална точка, извършваща свободни, затихващи и принудени трептения. Амплитуда, период, честота, фаза и енергия при свободни хармонични трептения. Логаритмичен декремент на затихването. Резонанс.

5. ГРАВИТАЦИЯ.

Закон на Нютон за всеобщото привличане. Консервативност на гравитационните сили. Гравитационна маса и принцип за еквивалентността. Формулировка на законите на Кеплер. Космически скорости.

6. ОСНОВИ НА СПЕЦИАЛНАТА ТЕОРИЯ НА ОТНОСИТЕЛНОСТТА.

Принципи на СТО и основни експерименти, които ги обосновават. Трансформации на Лоренц и закон на Айнщайн за събиране на скоростите. Следствия от трансформациите на Лоренц. Формула на Айнщайн за енергията.

7. ТЕРМОДИНАМИЧНИ СИСТЕМИ. ПЪРВИ ПРИНЦИП НА ТЕРМОДИНАМИКАТА.

Равновесни състояния. Термодинамични параметри. Уравнения на състоянието. Квазистатични процеси в ТС. Вътрешна енергия на такава система. Извършена работа и обменено количество топлина. Първи принцип на термодинамиката.

8. ВТОРИ ПРИНЦИП НА ТЕРМОДИНАМИКАТА.

Ентропия. Закон за нарастване на ентропията. Втори принцип - формулировки на Клаузиус и Томсон.

9. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА МАКСУЕЛ.

Разпределения по компонентите на скоростта и по големината на скоростта на частица от термодинамична система. Най-вероятна скорост, средна скорост, средноквадратична скорост.

10. ЕЛЕКТРОСТАТИЧНО ПОЛЕ ВЪВ ВАКУУМ.

Закон на Кулон. Интензитет и потенциал на електростатичното поле на точков заряд. Принцип на суперпозицията.

11. ПОСТОЯНЕН ЕЛЕКТРИЧЕН ТОК.

Плътност и големина на електричния ток. Уравнение на непрекъснатостта. Закон на Ом в диференциална форма. Закони на Кирхоф.

12. ЕЛЕКТРОМАГНИТНА ИНДУКЦИЯ.

Закон на Фарадей за индуцирано електродвижещо напрежение. Правило на Ленц. Самоиндукция и взаимна индукция.

13. УРАВНЕНИЯ НА МАКСУЕЛ.

Ток на отместване. Диференциална и интегрална форми на уравненията на Максвел.

14. ПРОМЕНЛИВОТОКОВИ ЕЛЕКТРИЧЕСКИ ВЕРИГИ.

Основни закони, елементи и схеми. Трептящи кръгове в RLC вериги – последователни и паралелни. Трифазни електрически вериги.

15. УСИЛВАТЕЛИ И ГЕНЕРАТОРИ.

Характеристики и параметри. Обратни връзки. Основни схеми с операционни усилватели.

16. ЛОГИЧЕСКИ ФУНКЦИИ И ЛОГИЧЕСКИ СХЕМИ.

Основни закони и твърдения в Булевата алгебра. Елементарни логически функции, елементи и схеми. Комбинационни и последователностни логически схеми.

17. СЪВРЕМЕННА ЕЛЕМЕНТНА БАЗА НА ЦИФРОВАТА ЕЛЕКТРОНИКА.

Програмируеми логически схеми. Цифрово-аналогови и аналогово-цифрови преобразуватели. Памети.

18. КОМПЮТЪРНИ СИСТЕМИ И МРЕЖИ.

Състав и структура на компютърните системи. Основни видове и компоненти на компютърните мрежи.

19. ВЪЛНИ

Плоска монохроматична вълна - описание и характеристики: скорост на разпространение, дължина на вълната, вълнов вектор, период, честота, фаза и др. Вълнови повърхнини. Напречни и надлъжни вълни.

20. ПОЛЯРИЗАЦИЯ НА СВЕТЛИНАТА.

Поляризация на светлината. Разпространение на светлината в анизотропни среди. Промяна на вида на поляризацията. Компенсатори.

21. ИНТЕРФЕРЕНЦИЯ.

Същност на явлениято. Кохерентност. Получаване на кохерентни вълни. Опит на Юнг. Интерференчни линии на еднаква дебелина и на еднакъв наклон. Нютонови пръстени. Интерферометри.

22. ДИФРАКЦИЯ.

Същност на явлениято. Принцип на Хюйгенс-Френел. Френелова и фраунхоферова дифракции. Дифракционна решетка и характеристиките ѝ.

23. ГЕОМЕТРИЧНА ОПТИКА.

Пречупване от една сферична повърхнина. Сферични огледала и тънки лещи. Понятие за центрирана оптична система.

24. РАВНОВЕСНО ЛЪЧЕНИЕ.

Спектрална плътност на енергията на лъчението. Формула на Планк. Закон на Вин за преместването. Формула на Релей и Джинс. Закон на Стефан-Болцман.

25. КОРПУСКУЛЯРНО-ВЪЛНОВ ДУАЛИЗЪМ.

Фотоефект. Уравнение на Айнщайн. Ефект на Комптон. Вълни на дьо Бройл. Дифракционни опити с микрочастици. Съотношения на неопределеност.

26. АТОМНА ЕЛЕКТРОННА ОБВИВКА.

Атомни спектри – спектрални серии. Полуквантов модел на Бор. Квантови числа на електрона във водородния атом. Периодична система на елементите.

27. ОСНОВНИ СВОЙСТВА НА НУКЛОНИТЕ И НА АТОМНИТЕ ЯДРА.

Електричен заряд, маса, радиус, енергия, свързочна енергия, спин, магнитен момент, електричен квадруполен момент. Основни характеристики на ядрените сили.

28. РАДИОАКТИВНОСТ.

Закон за радиоактивното разпадане. Обяснение на алфа- и бета-разпадането на ядрата. Гама-излъчване. Радиоактивни семейства.

29. ФИЗИКА НА ЕЛЕМЕНТАРНИТЕ ЧАСТИЦИ.

Класификация на елементарните частици. Основни характеристики. Кваркови представи за елементарните частици – стандартен модел.

30. ФИЗИКА НА ТВЪРДОТО ТЯЛО.

Връзка между еластичните, термичните и електричните явления в кристалите. Диаграма на Хекман и Най. Главни ефекти. Спрегнати ефекти.

ЗАБЕЛЕЖКА:

При подготовката си студентите ползват лекциите и учебниците на преподаватели от ПУ “П. Хилендарски”. Може да се използват и други университетски учебници.

Държавният изпит се състои от две части - писмен и устен.

На писмения изпит се дават две задачи от университетския курс от разделите: механика, молекулна физика, електричество и магнетизъм, оптика, атомна и ядрена физика и теоретична физика. Студентът избира една задача. Разрешава се ползването на справочници и калкулатори. Студентът, неиздържал писмения изпит, не се допуска до устен.

Устният изпит, който се провежда след писмения, е върху един въпрос от конспекта.

Оценката от Държавния изпит е средноаритметична от тези на писмения и устния изпит при условие, че и двата са успешно издържани.

Пловдив
25.06.2010